

Motion till riksdagen 2022/23:1332

av **Ida Ekeroth Clausson och Sanna Backeskog (båda S)**

Demokratisk kontroll av skolor

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att svensk skola ska vara jämlik och inte vinstdrivande och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förbud mot konfessionella friskolor och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

På grund av 1990-talets avregleringar av svensk skola, med syftet att skapa fristående skolor med pedagogiska alternativ till de kommunala skolorna, har vi idag i Sverige fått en marknad för riskkapitalbolag som okontrollerat breder ut sig. Vi har fått en marknad där riskkapitalbolag har möjlighet att ta ut stora vinster i en verksamhet som uteslutande ska vara till gagn för våra barns och ungdomars utbildning och inte för enskilda aktieägare. Eleverna har blivit kunder i en marknadsstyrd verksamhet som dessutom urholkat kommunernas ekonomi med ett fördelaktigt ersättningsystem till de fristående enheterna. Detta måste ändras!

Detta är unikt för Sverige gentemot andra delar av världen, där man starkt har reglerat möjligheten för friskolor att ta ut vinster från desamma. I Sverige har skoljättar som Academedia och Internationella engelska skolan gjort vinster på 556 respektive 254 miljoner kronor. Samtidigt är Academedias barngrupper orimligt stora, IES-eleverna saknar läromedel och behöriga lärare, och de behöriga lärarna som finns tjänar betydligt mindre än sina kommunala kollegor. Skolorna marknadsför sig också tydligt mot ”lättundervisade” och självgående elever och undviker att ta in elever stora behov, då dessa kostar mer och minskar vinsten. Detta ratande av vissa ”kunder” gör att friskolorna ytterligare kan dra ner på löner, lärartäthet och resurspersonal. Betygen är frikostiga så att de höga resultaten ska sticka ut och göra skolorna attraktiva. De kommunala skolorna får istället ta eleverna som kräver resurser, vilket i sin tur gör att skolornas elevpeng måste höjas. Detta medför dock att även friskolornas elevpeng höjs, vilket ytterligare ökar deras vinst. Vi måste få ett slut på detta utnyttjande av våra

skattemedel, skattemedel som ska gå till våra barns utbildning istället för aktieägarnas skatteparadis.

I Sverige är religionsfrihet en rättighet som fastslås både i regeringsformen och i barnkonventionen som numera är lag. Det innebär att människor har rätt att både utöva sin religion och rätt att avstå från religion. Alla människor måste ges möjlighet att själva välja sin livsåskådning. Detta gäller också barn och elever. Fristående skolor med konfessionell inriktning riskerar att begränsa detta val. Vidare är det svenska samhället mångreligiöst och mångkulturellt, där människor med olika bakgrund lever och samverkar. Konfessionella friskolor, oaktat religion, tenderar att vara kulturellt homogena. För att ytterligare öka den demokratiska kontrollen av Sveriges utbildningssystem behövs ett förbud mot konfessionella skolor, förskolor och fritidshem.

Vad Sverige behöver är skolor där såväl lärare som elever kan representeras av olika bakgrund, religion och ideologi – en skola som baseras på demokrati och alla människors lika värde. Skolan är, och ska vara, uppbyggd på jämlika, demokratiska och sekulära värderingar där pojkar och flickor ska få samma möjligheter. Skolan ska inte dela upp barn efter varken religion, kultur eller andra åsikter. Barn ska få möta både liktänkande och oliktänkande samt utveckla tolerans och förståelse för varandra.

Ida Ekeroth Clausson (S)

Sanna Backeskog (S)